

Van Gogh leeft in Auvers-sur-Oise

Het kleinste museum ter wereld

Op 27 juli 1890 joeg Vincent van Gogh zich een kogel door de borst in de 'kraaienvelden' rond Auvers-sur-Oise. Twee dagen later stierf hij op een zolderkamer van de Auberge Ravoux, amper 37 jaar oud.

In 2015 wordt de 125ste verjaardag van de dood van de grootste aller kunstenaars herdacht in de diverse locaties in Nederland, België en Frankrijk waar hij vertoefd heeft. Maar bezoekt u vooral Auvers-sur-Oise waar hij de laatste 70 dagen van zijn leven doorbracht, en 80 meesterwerken schilderde. In het kunstenaarsdorp ten noorden van Parijs hebben alle musea en culturele actoren samen een programma uitgewerkt 'In de voetsporen van Van Gogh'.

Bedevaart voor de schilderkunst

U kan inderdaad best even anticiperen en dit jaar al van wal steken met uw zoektocht naar Vincent van Gogh. Tot 6 juli loopt in Musée d'Orsay de schitterende tentoonstelling *Van Gogh/Artaud* (zie kader) die u mooi kan combineren met een bezoek aan de plek waar hij zijn laatste levensdagen doorbracht en waar de ziel van de kunstenaar immer tastbaar aanwezig is. Iedere zaterdag en zondag brengt een speciale trein u rechtstreeks vanuit Paris-Nord naar Auvers-sur-Oise, kunstenaarsdorp én bedevaartsoord voor de moderne kunst.

Laten we meteen de toon zetten: in Auvers-sur-Oise heeft Van Gogh zijn beste werken geborsteld die in de jaren 1940-1950 hebben geleid tot een explosie van nieuwe kunstvormen, van Pollock tot Rothko, van

▲ Vincent van Gogh, Korenveld onder onweerslucht, 1890, Van Gogh Museum, Amsterdam.

▲ De zolderkamer in Auberge Ravoux waar Van Gogh stierf.

Cobra tot Bram Bogart, van Baselitz tot Basquiat. Meer zelfs: als de schilderkunst vandaag nog bestaat is dat in ruime mate aan Van Gogh te danken, die misschien onbewust nieuwe wegen heeft getoond die

in hedendaagse kunststromingen werden opgepikt.

Onbewust? "Ze zullen mijn werk later toch wel kennen, en ze zullen over mij nog wel eens wat schrijven, als ik dood ben, daar zal ik, als ik tijd van leven heb, wel voor zorgen", liet hij zijn vriend Anton Kerssemakers weten toen hij in Parijs zijn geluk ging zoeken.

Mythe Van Gogh ontsluit

Van Gogh was niet de armlastige die de mythe ervan gemaakt heeft. Dankzij zijn broer had hij een behoorlijk maandloon. Hij was geen leegloper, maar werkte keihard. Hij was niet krankzinnig, maar had een duidelijk doel voor ogen dat hij uiteindelijk in Auvers-sur-Oise realiseerde: zijn geloof in god en natuur overbrengen in zijn schilderijen. Maar ook zijn twijfels slopen in zijn denken, en die werden hem allicht fataal.

Deze en andere gedachten overvallen me wanneer ik in de Auberge Ravoux de trap beklim en alleen met Vincent ben in de kamer van de waarheid. Amper 7 vier-

kante meter groot. Er is werkelijk niets, maar juist dat niets is zo belangrijk. Hier heb je het gevoel alleen met Van Gogh te zijn.

Bruggeling Dominique Janssens kocht de Auberge Ravoux zo'n 25 jaar geleden en toverde het café koppig – ondanks veel tegenwind – om tot het kleinste museum ter wereld. Ook hij heeft een droom: hij wil een echte Van Gogh in de kamer tentoonstellen. En hij staat op het punt om die droom te verwezenlijken.

We raden u ten stelligste aan een bezoek te brengen aan de Auberge Ravoux, het parcours te volgen door het dorp om Van Goghs schilderijen in het landschap te zien, het huis van kunstmecenas en arts Paul Gachet te bezoeken, bij wijze van aperitief een bezoek te brengen aan het ondeugende Musée de l'Absinthe, en ten slotte aan tafel te gaan in de Auberge en de gerechten te proeven die Van Gogh hier in 1890 tot zich nam. U zal het zich niet beklagen. Maar vergeet vooral niet even na te denken over het waarom van Van Goghs zelfmoord op 29 juli 1890.

Vincent Van Gogh ligt begraven op het kerkhof van Auvers-sur-Oise. Naast hem rust zijn broer Theo die amper zes maanden later stierf. Klimop verbindt de graven van de beide broers die hun leven gaven voor de kunst.

Henk Van Nieuwenhove

- Informatie: www.surlespasdevangogh.eu en www.maisondevangogh.fr
- Thalys brengt u in 1 22 van Brussel-Zuid naar Paris-Nord. Daar kunt u op zaterdag en zondag met Transilien de rechtstreekse trein nemen naar Auvers-sur-Oise.

Gezelfmoord door de maatschappij

De mythe Van Gogh - de krankzinnige kunstenaar die zijn oor afsneed en tijdens zijn leven amper één werk verkocht - werd geboren in 1947 toen in de Orangerie in Parijs een retrospectieve aan zijn werk gewijd werd. Met een duivels interessante tentoonstelling rekent Musée d'Orsay voorgoed af met deze mythe.

Naar aanleiding van de expositie in 1947 vroeg galeriehouder Pierre Loeb aan Antonin Artaud om vanuit de zelfkant van de maatschappij zijn licht op Van Gogh te laten schijnen. Artaud, schrijver, theatermaker, filmacteur, tekenaar, oprichter van *Le théâtre de la Cruauté*, was zelf negen jaar geïnterneerd geweest en behandeld met elektroshocks.

In zijn essay *Le Suicidé de la Société* focust Artaud op de brieven en de zelfportretten van Van Gogh, en gaat hij op zoek naar de man achter het schilderij. Artaud komt tot de vaststelling dat hij geen enkele psychiater kent die met zijn blik een mens kan doorgronden zoals Van Gogh dat doet. Hij beschrijft Van Gogh als een man met "une lucidité supérieure qui lui permet, en toutes circonstances, de voir plus loin, infini-

ment en dangereusement plus loin que le réel immédiat et apparent des faits".

Met 40 topwerken van Gogh en tal van tekeningen, film- en tekstfragmenten en foto's van Artaud biedt Orsay een verbluffende tentoonstelling aan die de mythe Van Gogh definitief ondergraaft.

H.V.N.

Van Gogh/Artaud. Tot 6 juli in Musée d'Orsay, 1, rue de la Légion d'Honneur, Paris. Open van dinsdag tot zondag, van 9 u. 30 tot 18 u. (donderdag tot 21 u. 45). Info: +33 (0)1 40 49 48 14 – www.musee-orsay.fr.

▲ Affiche met links een zelfportret van Van Gogh en rechts een portret van Artaud door Man Ray.